DOMSTOLENS DOM
av den 27 september 1988*

Mål 165/87

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren Peter Gilsdorf, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos Georgios Kremlis, rättstjänsten, båtiment Jean Monnet, Kirchberg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas råd, företrätt av rådgivaren Bernhard Schloh, rådets rättstjänst, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos direktör Jörg Käser, Europeiska investeringsbankens juridiska avdelning, 100, boulevard Konrad-Adenauer,

svarande.

Talan avser ogiltigförklaring av rådets beslut 87/369 av den 7 april 1987 om ingående av den internationella konventionen om systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering samt upprättandet av ändringsprotokollet till denna konvention (EGT nr L 198, s. 1, fransk version; svensk specialutgåva, del 11, volym 12).

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden A. J. Mackenzie Stuart, avdelningsordförandena G. Bosco, O. Due, J. C. Moitinho de Almeida och G. C. Rodríguez Iglesias, samt domarna T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot, R. Joliet och T. F. O'Higgins,

generaladvokat: C. O. Lenz,
justitiesekreterare: H. A. Rühl, avdelningsdirektör,

* Rättegångsspråk: franska.

som beaktat förhandlingsrapporten och vad som förekommit vid den muntliga förhandlingen den 19 maj 1988, och

som hört generaladvokatens förslag till avgörande, framlagt vid sammanträde den 29 juni 1988,

meddelar följande

dom

1 Genom en ansökan, som inkom till domstolens kansli den 4 juni 1987, har Europeiska gemenskapernas kommission i enlighet med artikel 173 första stycket i EEG-fördraget väckt talan om ogiltigförklaring av rådets beslut 87/369 av den 7 april 1987 om ingående av den internationella konventionen om systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering samt upprättandet av ändringsprotokollet till denna konvention (EGT nr L 198, s. 1).

2 Denna konvention, som varit i kraft sedan den 1 januari 1988, antogs den 14 juni 1983 inom ramen för Tullsamarbetsrådet för att ersätta konventionen om nomenklatur för klassificering av varor i tulltarifferna av den 15 december 1950 (FN:s fördragssamling, vol. 347, s. 127), som gemenskapens gemensamma tulltaxa grundar sig på.

3 Kommissionen har ifrågasatt den rättsliga grunden för det omtvistade beslutet, som den anser uteslutande faller inom det handelspolitiska området och som därför, vilket kommissionen hade föreslagit, borde ha grundats enbart på artikel 113 och inte på artiklarna 28, 113 och 235 i fördraget.

4 För en utförligare redogörelse för omständigheterna i målet, rättegångens förlopp samt de av parterna åberopade grunderna och argumenten hänvisas till förhandlingsrapporten. Handlingarna i målet i dessa delar återges i det följande endast i den mån domstolens argumentation kräver det.

5 Inledningsvis skall det erinras om att det huvudsakliga syftet med den konvention som avses i det omtvistade beslutet var att upprätta ett harmoniserat system för varubeskrivning och kodifiering avsett att användas av de fördragsslutande parterna för deras tulltaxe- och statistiknomenklaturer.

6 För att kunna ta ställning till om kommissionens talan är välgrundad bör det prövas om rådet hade behörighet att anta det kritiserade beslutet med avseende på de båda aspekterna i nämnda konvention, nämligen en tullnomenklatur å ena sidan och en statistiknomenklatur å den andra.

7 Beträffande den första av dessa aspekter framgår det av lydelsen av artikel 28 i fördraget som utgör den rättsliga grunden för "varje autonom ändring eller upphävande av tullsatser i den gemensamma tulltaxan" och av artikel 113 i fördraget som föreskriver en gemensam handelspolitik grundad på enhetliga principer, särskilt när det gäller ändringar i tulltaxan och slutandet av tullavtal, att ingen av dessa båda bestämmelser uttryckligen ger rådet befogenhet att upprätta en tullnomenklatur.

8 Det kan dock konstateras att en tulltaxenomenklatur är oundgänglig vid uppbörden av tull. Utan ett system för klassificering av varor skulle det vara omöjligt att knyta dessa till bestämda tulltaxenummer. Härav följer att rådets behörighet att vidta ändringar i tulltaxan, i avsaknad av en uttrycklig bestämmelse i fördraget nödvändigtvis medför behörighet att fastställa och ändra den nomenklatur som används vid tillämpningen av den gemensamma tulltaxan.

9 Av detta konstaterande följer att rådet såväl enligt artikel 28 som artikel 113 i fördraget har en allmän behörighet på tullområdet, såtillvida som behörigheten inte är beroende av om ändringen av tullsatserna i den gemensamma tulltaxan har skett autonomt (artikel 28) eller inom ramen för tullavtal eller andra gemensamma handelspolitiska åtgärder (artikel 113).

10 Kommissionens argument att tillämpningsområdet för artikel 28 har uppgått i tillämpningsområdet för artikel 113 i fördraget kan därför inte godtas.

11 Det kan tilläggas att när en institutions behörighet grundar sig på två bestämmelser i fördraget måste institutionen anta de relevanta rättsakterna på grundval av dessa båda bestämmelser.

12 Valet av denna dubbla rättsliga grund ligger för övrigt i linje med gemenskapsinstitutionernas fasta praxis på tullområdet, vilken bekräftas av det förhållandet att Europeiska enhetsakten har anpassat procedurreglerna i artikel 28 till dem i artikel 113 i fördraget.

13 Härav följer att artiklarna 28 och 113 i fördraget tillsammans utgör den korrekta rättsliga grunden för upprättandet av en tullnomenklatur och följaktligen för ingåendet av en internationell konvention om detta.

14 Vad beträffar statistiknomenklaturen skall noteras att de statistiknomenklaturer som avses i den konvention till vilken det kritiserade beslutet hänför sig är "varunomenklaturer upprättade av den fördragsslutande parten för insamling av uppgifter skall ligga till grund för import- och exportstatistik" (artikel 1 c i konventionen) dvs. vad gäller gemenskapen, statistik över utrikeshandeln men inte över handeln mellan medlemsstaterna.

15 Behörigheten att upprätta en sådan statistiknomenklatur följer av artikel 113 i fördraget. Utrikeshandelsstatistiken liksom tillhörande nomenklatur utgör i själva verket ett nödvändigt handelspolitiskt instrument. Det skall dessutom påpekas att uppräkningen av handelspolitiska åtgärder i artikel 113 inte är uttömmande utan endast ger exempel.

16 Rådet har ändå vidhållit att tillämpningen av artikel 235 var berättigad på grund av att ovannämnda konvention påverkade en rättsakt som grundade sig på den artikeln, nämligen rådets förordning nr 1445/72 av den 24 april 1972 om varunomenklaturen för gemenskapens utrikeshandelsstatistik och handeln mellan dess medlemsstater (Nimexe) (EGT nr L 161, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

17 Rådets argument måste tillbakavisas. Det förhållandet att det kritiserade beslutet kan påverka en annan rättsakt som grundar sig på artikel 235 i fördraget innebär inte nödvändigtvis att den bestämmelsen skall åberopas som rättslig grund. Detta kommer endast i fråga om ingen annan bestämmelse i fördraget ger ifrågavarande institution den nödvändiga behörigheten (se dom av den 26 mars 1987 i målet 45/86, kommissionen mot rådet, Rec. 1987, s. 1493).

18 Det följer av vad som sagts ovan att eftersom rådet var behörigt att fatta det omtvistade beslutet enligt artiklarna 28 och 113 i fördraget, så kunde det inte stödja sig på artikel 235.

19 Eftersom både artikel 28 i fördraget och artikel 235 vid tiden för antagandet av det kritiserade beslutet, dvs. innan Europeiska enhetsakten trädde i kraft, föreskrev enhällighet i rådet, är därför den konstaterade rättsstridigheten i detta fall endast ett rent formfel som inte kan medföra att rättsakten är ogiltig.

20 Det är riktigt att artikel 235 till skillnad från artikel 28 kräver att Europaparlamentet skall höras och att ett sådant samråd, vilket ägt rum i detta fall, kan få konsekvenser för innehållet i den utfärdade rättsakten. Även om åsidosättandet av samrådsskyldigheten medför att ifrågavarande rättsakt blir ogiltig (dom av den 29 oktober 1980 i målet 138/79, Roquette Frères mot rådet, Rec. 1980, s. 3333) så kan det dock inte anses rättsstridigt att rådet använder sig av den möjlighet till samråd med parlamentet som alltid står det till buds, även om det inte föreligger någon samrådsskyldighet.

21 Av ovanstående följer att talan skall ogillas.

Rättegångskostnader

22 I enlighet med artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Enligt punkt 3 i samma artikel kan domstolen om särskilda omständigheter motiverar det besluta att kostnaderna skall delas eller att vardera parten skall bära sin kostnad.

23 Även om kommissionens talan under rådande omständigheter i detta fall på grund av den konstaterade olaglighetens rent formella karaktär måste ogillas, anser domstolen att eftersom domstolen i väsentliga delar anslutit sig till kommissionens uppfattning om rättsläget skall vardera parten bära sin kostnad.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

följande dom:

1) Sökandens talan ogillas.

2) Vardera parten skall bära sina rättegångskostnader.

Mackenzie Stuart Bosco Due Moitinho de Almeida

Rodríguez Iglesias Koopmans Everling

Bahlmann Galmot Joliet O'Higgins

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 27 september 1988.

J.-G. Giraud
Justitiesekreterare

A. J. Mackenzie Stuart
Ordförande